

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

BÅTAR

PÅVÄXT

C18 KOORDINERADE MILJÖGIFTSMÄTNINGAR

GOD VATTENSTATUS

Rich Waters - ett samarbete för våra gemensamma vatten

SEDIMENT

FORSKNINGSSAMARBETE SLU

MILJÖÖVERVAKNING

BÅTBOTTENFÄRGER

DRICKSVATTEN

Hög status

God status

Måttlig status

Otillfredställande status

Dålig status

FISKE

ÅTGÄRDSPROGRAM

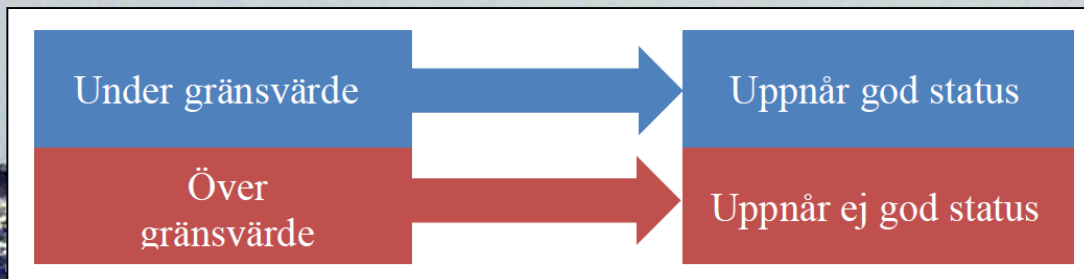
Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Statusklassning av miljöstörande ämnen

- Kemisk status: 45 prioriterade ämnen + 8 övriga ämnen
- Ekologisk status: särskilda förorenade ämnen

Zink
PAH
Irgarol
TBT
Koppar

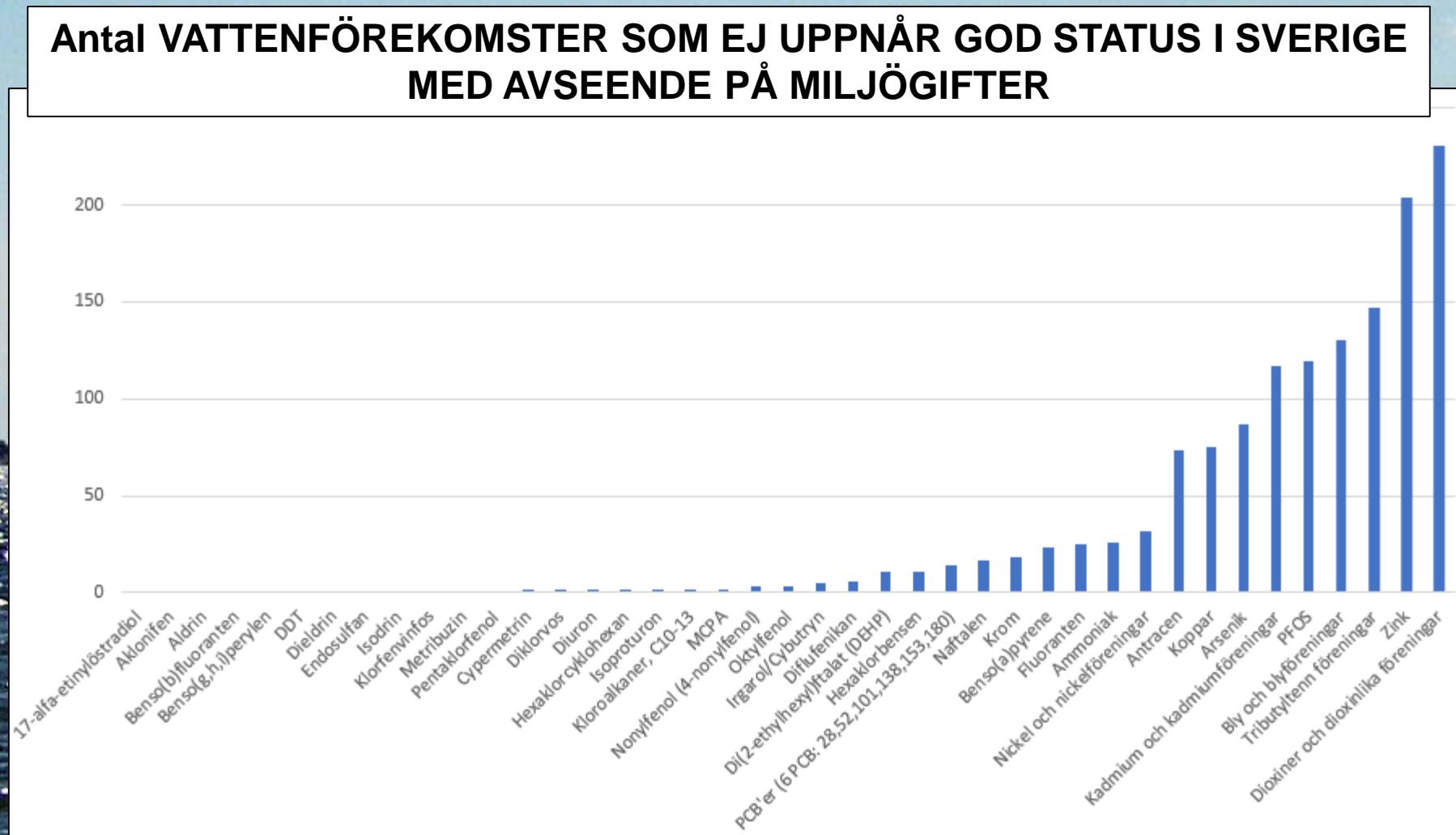
1,6 μg TBT/kg ts

0,2 ng TBT/l

➔ åtgärdsbehov

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

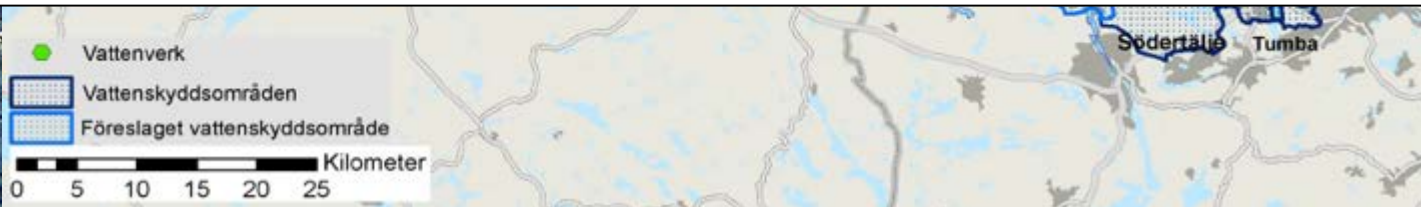
STÖRRE YTVATTENUTTAG FÖR DRICKSVATTENFÖRSÖRJNING

MER MILJÖGIFTSÖVERVAKNING BEHÖVS FÖR SÄKERSTÄLLA DRICKSVATTENFÖRSÖRJNING!

LIFE IP RICH WATERS

Delprojekt "Koordinerade miljögiftsmätningar"

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

LIFE IP RICH WATERS

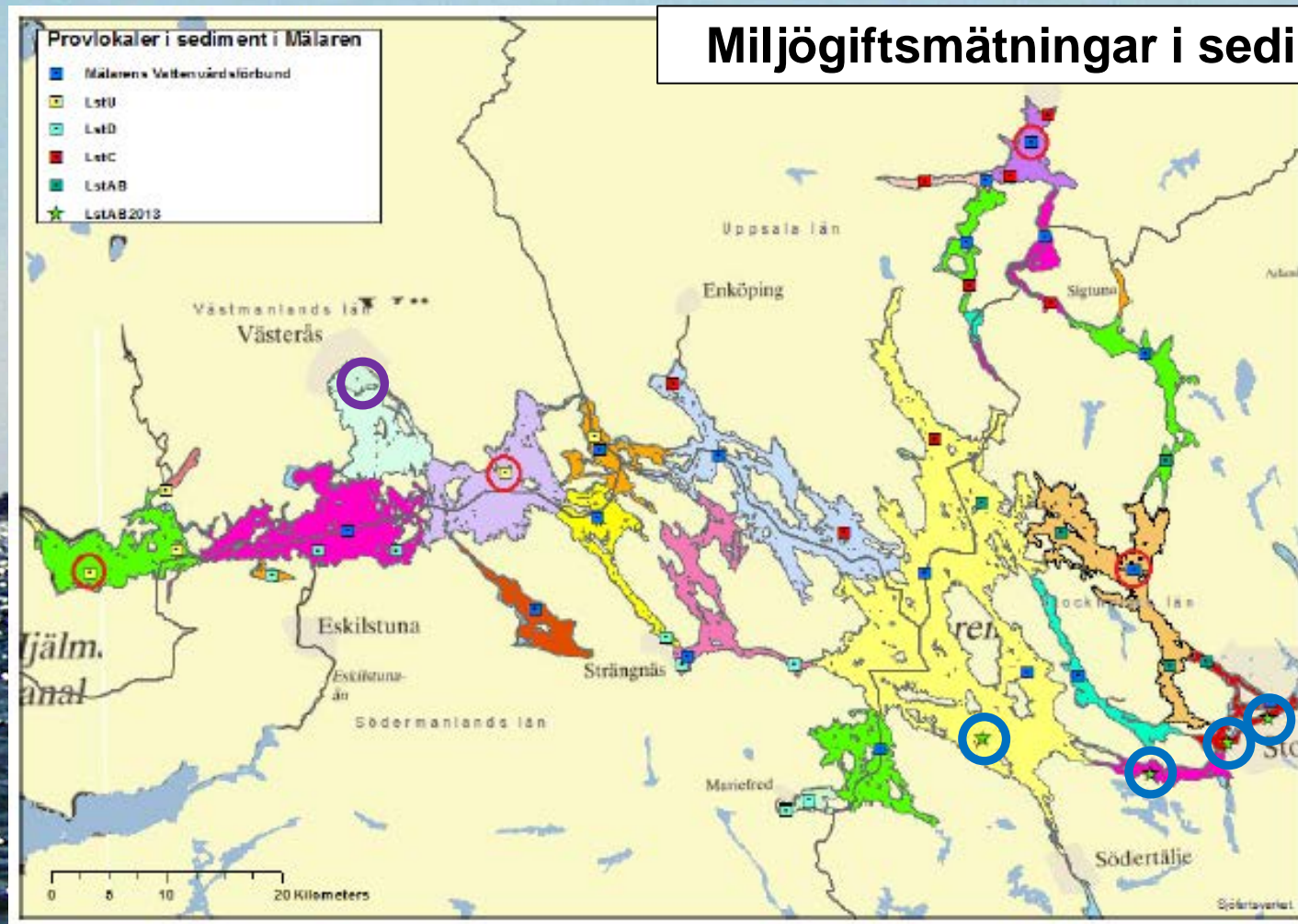
Delprojekt "Koordinerade miljögiftsmätningar

Övergripande mål
Få tillgång till
Miljögiftsmätningar
i sediment i Mälaren

Miljögiftsövervakning
Identifiera ämnen och påverka
Miljögiftsmätningar
i fisk i Mälaren

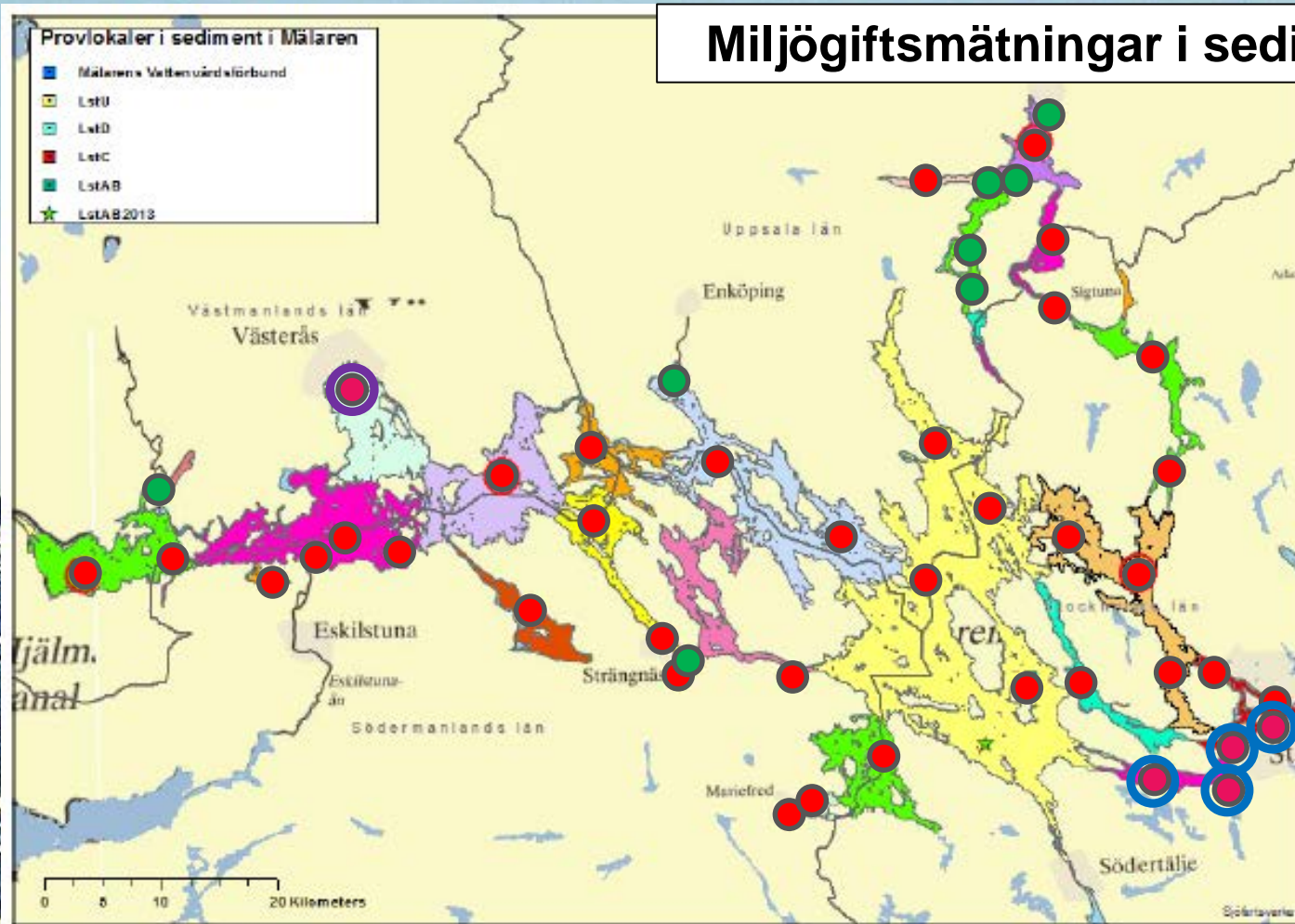
Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Håkan Johansson,
beredningssekreteriatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Miljögiftsmätningar i sediment i Mälaren

God status:
Cd
Pb
antracen
fluoranten
Alla provlokaler

Ej god status:
TBT
34 av provlokalerna
Gränsvärde:
1,6 µg/kg ts

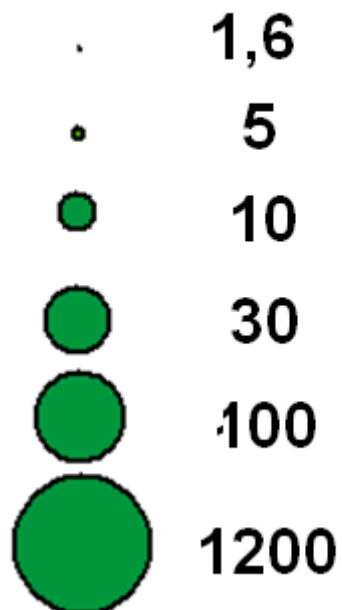
Alla mätdata:
Max halt: 61,4 µg/kg ts
Min halt: 0,3 µg/kg ts

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Sedimentundersökning 2013

TBT $\mu\text{g}/\text{kg ts}$

Kobbfjärden
1,4 $\mu\text{g}/\text{kg ts}$

Årstaviken
1300 $\mu\text{g}/\text{kg ts}$

Gränsvärde i sediment: 1,6 $\mu\text{g}/\text{kg ts}$

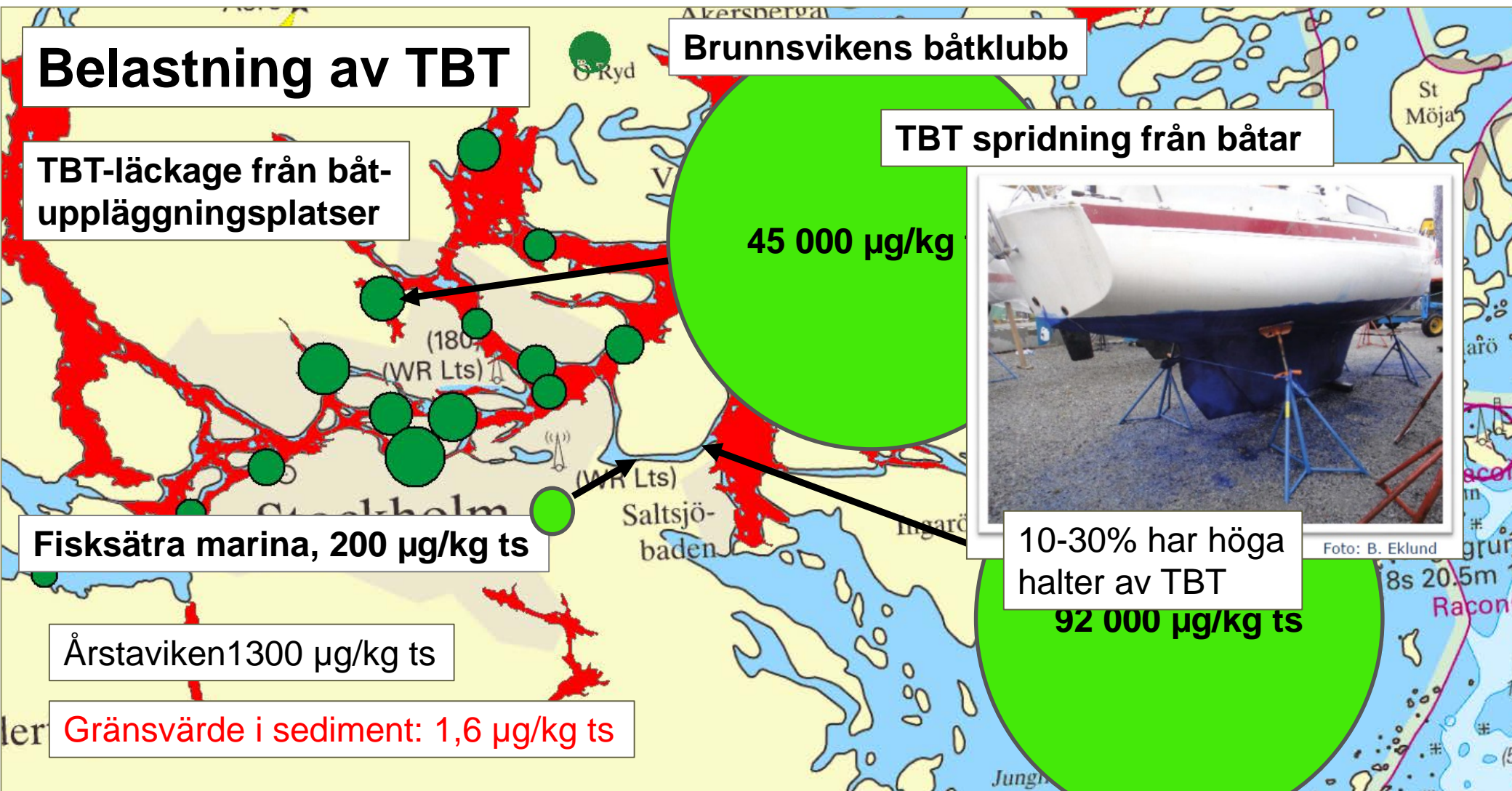
Miljögifter i sediment i Stockholms skärgård och i Östra Mälaren 2013, Rapport 2015:3

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

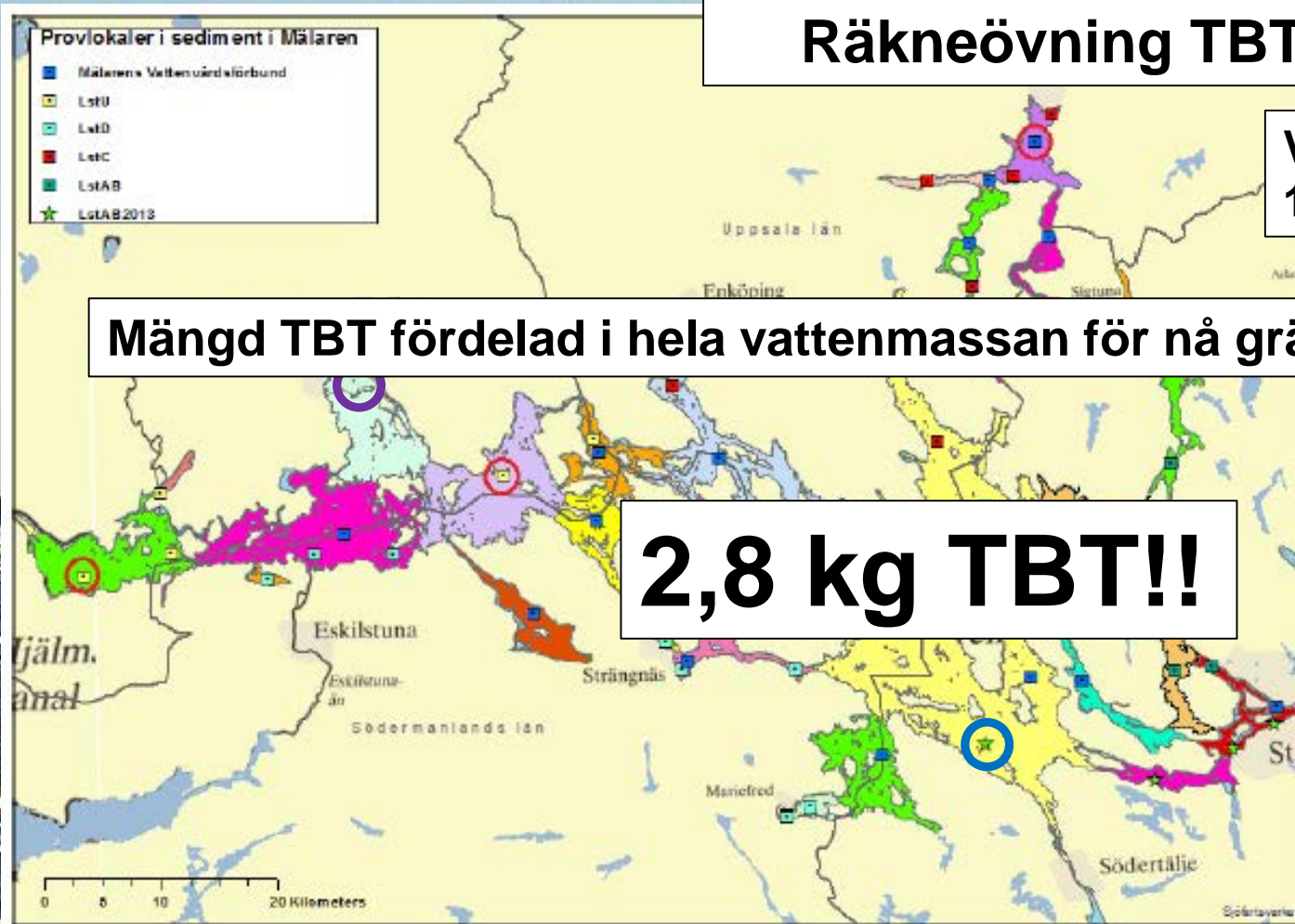
Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Räkneövning TBT i Mälaren

Volym Mälaren:
14 000 miljoner m³

Mängd TBT fördelad i hela vattenmassan för nå gränsvärdet 0,2 ng/l?

2,8 kg TBT!!

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

TRIBUTYLTENN 10-15%

Förbud 1989

CC(C)CCCC(C)C

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

MKN med tidsundantag, år 2021 alternativt 2027

Åtgärder som behöver vidtas för nå MKN för TBT

Kommuner:

Bedriva nödvändig tillsyn av båtklubbar, marinor och varv i avrinningsområden där miljökvalitetsnormerna för TBT överskrids så att utsläpp av giftiga båtbottnfärger minskar och MKN för TBT kan nås.

Utreda vilka påverkanskällor som finns och vilken/vilka åtgärder som krävs för att nå god kemisk status med avseende på halten TBT.

● = större varv, ● = mindre varv, ● = småbåtshamnar (>50 båtar)

**Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön**

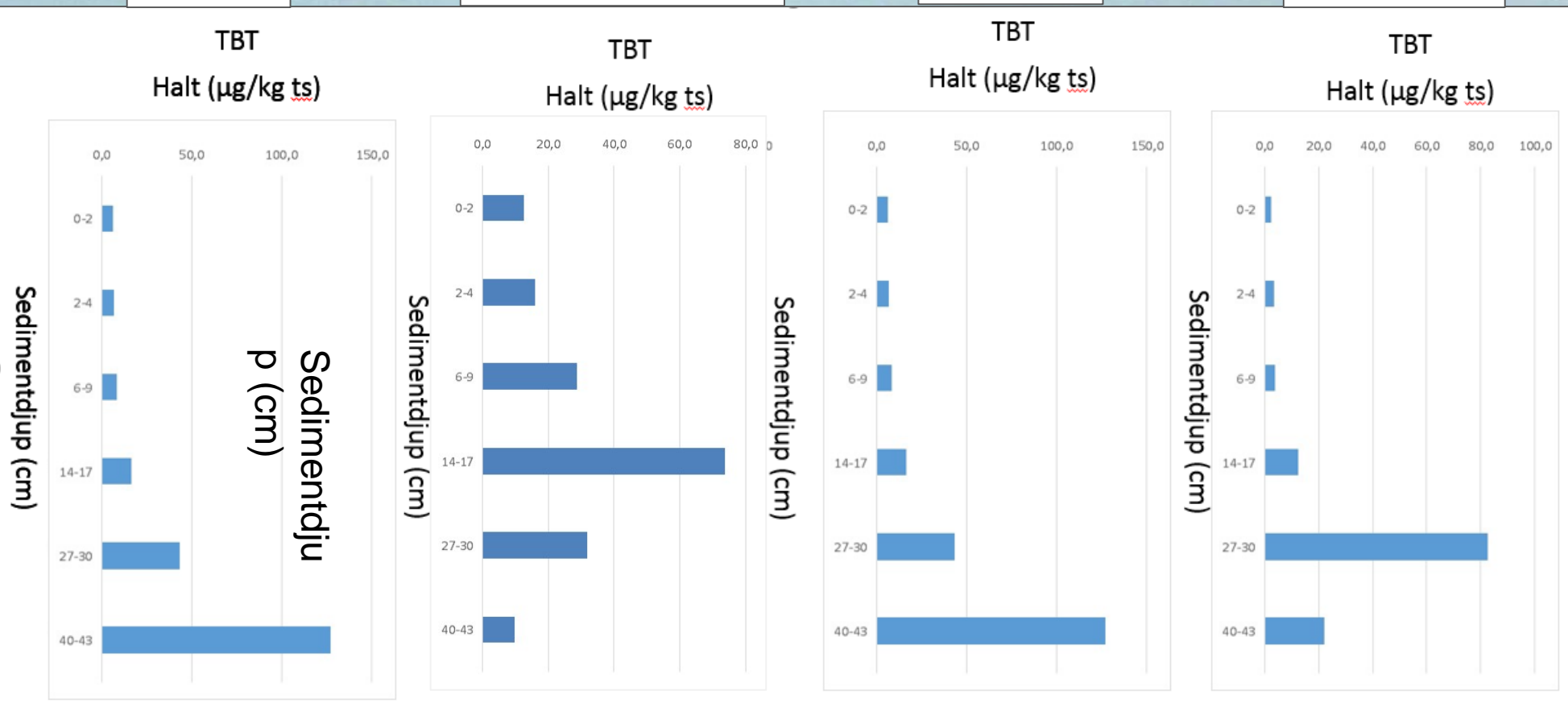
Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

EKOLN

GRANFJÄRDEN

GALTEN

GÖRVÄLN

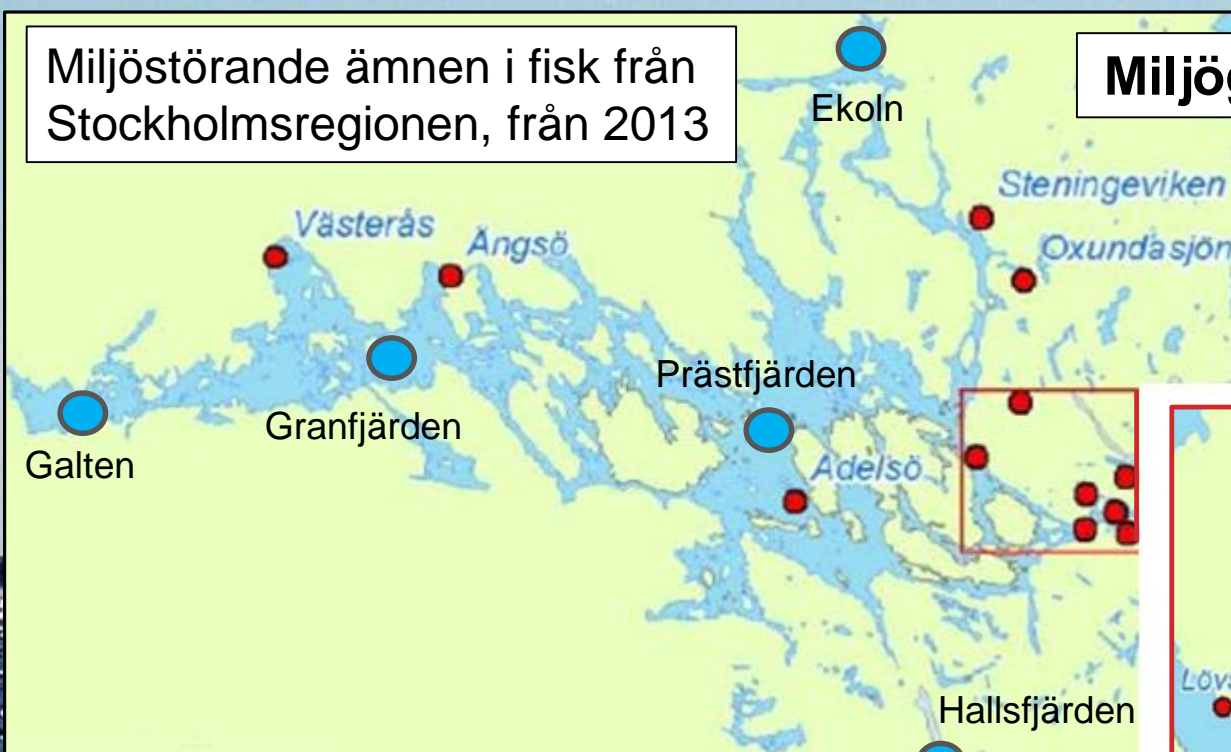

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Miljöstörande ämnen i fisk från Stockholmsregionen, från 2013

Miljögiftsmätningar i fisk i Mälaren

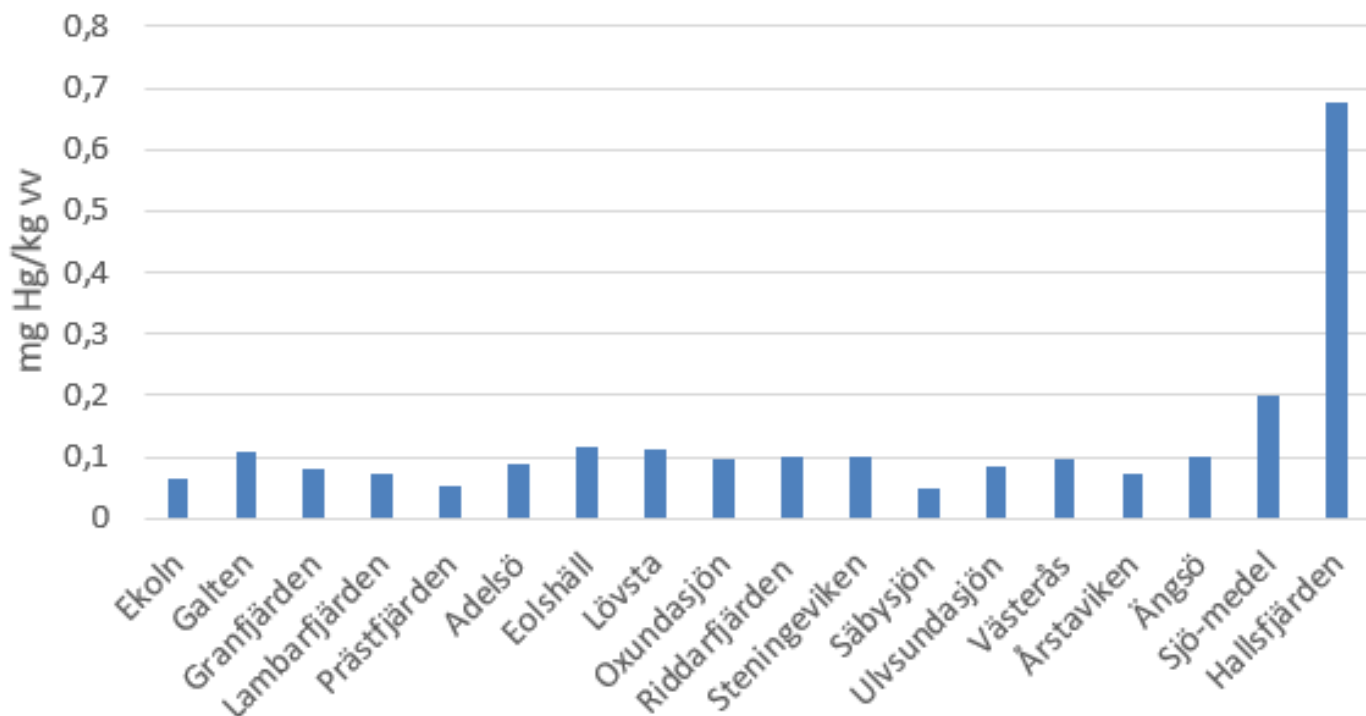

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Miljögiftsmätningar i fisk i Mälaren

Kvicksilver

Uppnår ej god status

Gränsvärde kemisk status: 0,02 mg/kg ww

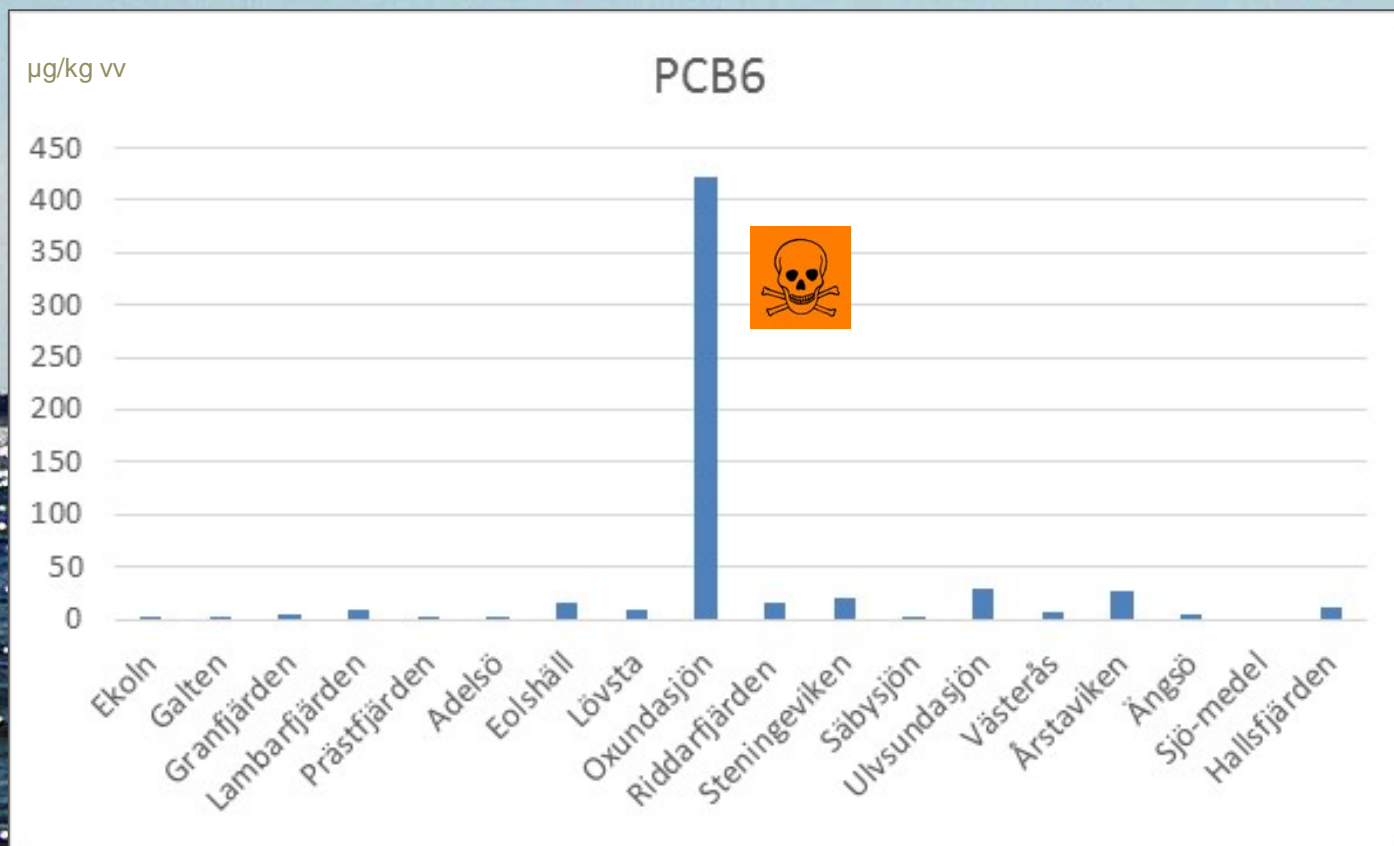
Sänkt kvalitetskrav kvicksilver

Gränsvärde saluföring: 0,5 mg/kg ww

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Miljögiftsmätningar i fisk i Mälaren

Uppnår ej god status
i Oxundasjön

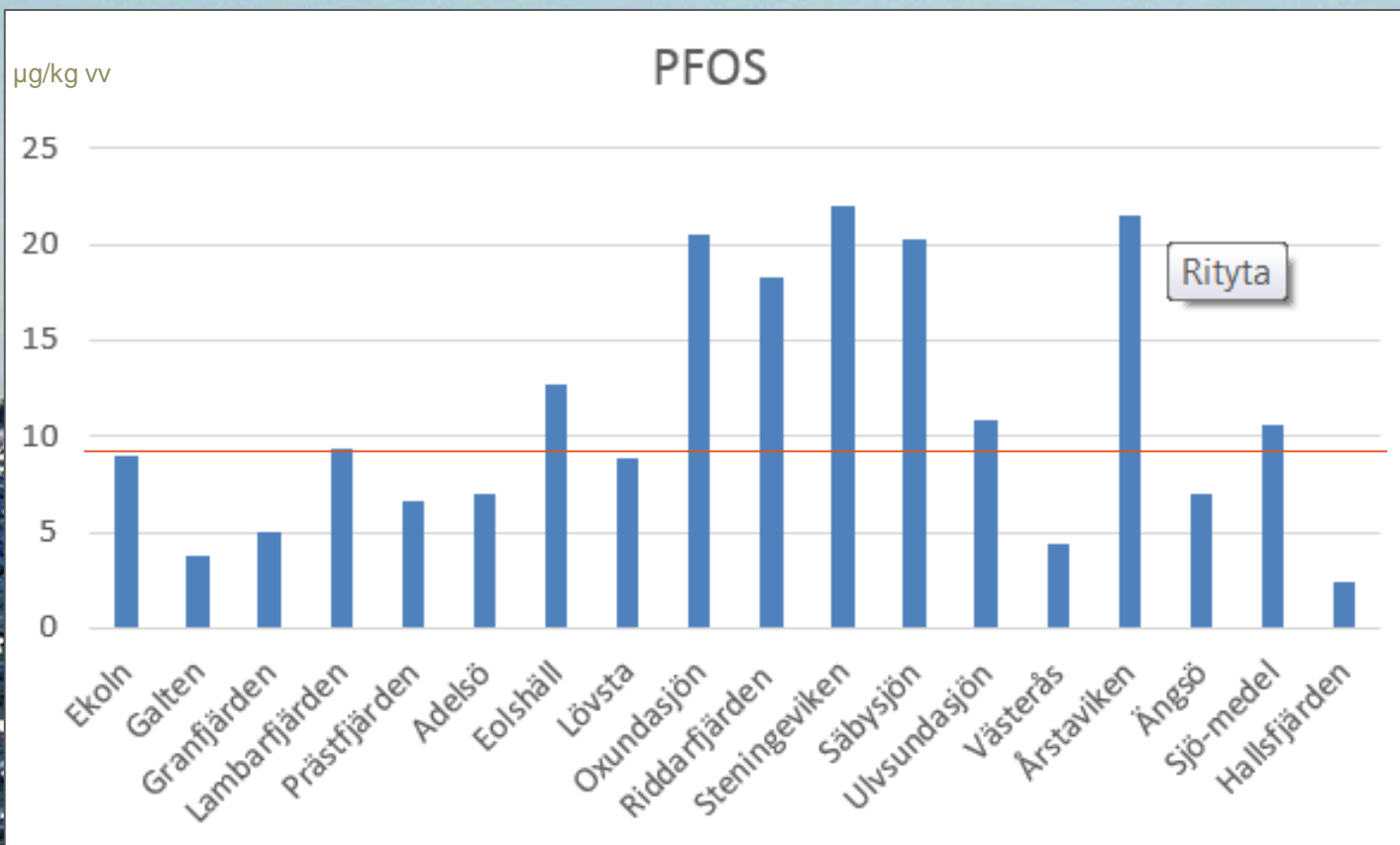
Gränsvärde
ekologisk status:
125 µg/kg vv

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Miljögiftsmätningar i fisk i Mälaren

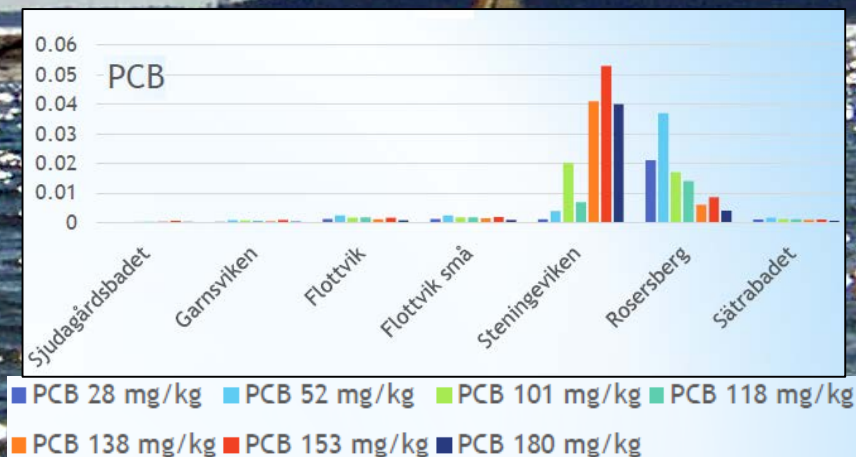
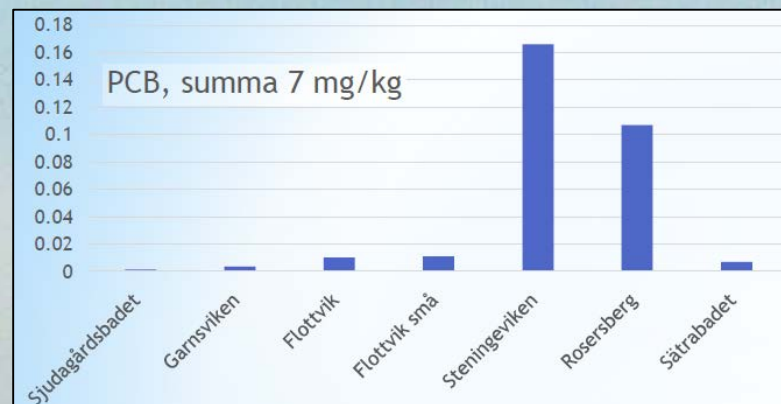
Uppnår ej god status:
Lambarfjärden,
Eolshäll,
Oxundasjön,
Riddarfjärden,
Steningeviken,
Säbysjön,
Ulvsundasjön,
Årstaviken

Gränsvärde
kemisk status:
9,1 µg/kg vv

Håkan Johansson,
beredningssekretariatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Miljögiftsundersökningar i/runt Mälaren

Miljögiftsmätningar i vandramussla i Mälaren

Håkan Johansson,
beredningssekreteriatet för förvaltning av kvalitet på vattenmiljön

Kontaktinformation:

Håkan Johansson, tfn 010 - 223 13 91

e-post: hakan.a.johansson@lansstyrelsen.se

www.lansstyrelsen.se/stockholm